

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIATAI. C. BRATIANU 3 :: TELEFON 2-52

Orosz Thermidor

gyvirágok nyílnak az ablakokon, hő-
ró borul Oroszországra, ahol most
telenek az éjszakák és ködbe illan-
csakhamar a tűnedező rövid napok.
enlába mutat februárt a kalendárium.
sz más tél ez, mint azok a régi telek,
kor még Gocsarov Obionovjának
djára mormotaként szendergett az
sz lélek ennek a szünni nem akaró
érségnek mély kábulatában. Azt
ndják, hogy a nagy tömegválságok, a
cadalmak tavasszal gyulnak igazi len-
etre, mikor az ébredő magtól kezdve
den serked, pezsdül és tettbe érnek
dődő nyárnak évadán, a kibomló for-
rágban, az izzón letűző napban. A for-
almak története valóban arról tanus-
dik, hogy legtöbbször így van. A nagy
ncia forradalom is akkor emelkedett
cicspontjára, mikor Thermidor nyolcad-
k, 1794 július végén, az összeesküdött
kvent magát Robespierret és társait
ldte a bárd alá. Ugylátszik azonban,
gy a tavasz és a tél még sem törvény.

szenvedélyek tombolása zenithre ér-
t más időszakban is, akár a dermesz-
rosz tél kellős közepén is,
legmagasabb izzottak a lel-
ks. A több mint két évtize-
es orosz forradalom, kezdete óta,
ost legnagyobb krízisét éli. A
ovjetben most Thermidor van. Vihar-
nt zúgnak a hangok: — vesszen a
arnok, vesszen Stalin. És Stalin éppen
y próbál menekülni, mint Robespierre,
tíhez egész történelmi szerepe, meg-
lénése olyan megdöbbentően hason-
os. Még a praktikái is ugyanazok,
nyilván kétségbeeséssel igyekszik elta-
ritani utjából minden látható vagy
épzelt ellenfelet. Az első nagy pör óta
nyanaz játszódik le Szovjetország-
an, mint a nagy forradalom utolsó sza-
ssa idején, mikor Sanson hóhér legé-
veivel reggeltől estig veritékesen gyür-
özött, hogy törzsüktől eiválassza a
obespierre-ellenségek fejét. A végén
forradalom legjelentékenyebb alakjai
ár mind Sanson klienséi voltak, aho-
yan a megriadt Robespierre szakadat-
nul hozzáküldözgette őket nerői láto-
ásai kábulatában. Oroszországban is
zakadatlanul folynak az összeesküvés
erek, tömeges letartóztatások és ki-
égzések. Kamenev, Zinovjev és társai
ívégzése óta, ki tudná számon tartani a
osszu sort? És mindegyiknek az volt a
üne, hogy Stalin ellen lázadt. A vádlo-
kból azonban ugylátszik vádlók lettek.

Mindenki megunta ezt a vérengzést. Már
katonaság is megelégtelt. Nagy kato-
tai összeesküvést lepleztek le Moszkvá-
ban. Hét magasrangú tiszt ül a börtön-
ben és közöttük van Mosilov ezredes is,
a hadsereg egyik legkiemelkedőbb ké-
pességű, legmegbízhatóbb tisztje. A vö-
rös guillotine pedig kaszál tovább.
Hiába Radek ősz édesanyjának könyör-
gése, nem kap kegyelmet a fia. Ömlik a

Hidverők legyünk vagy várjuk ki türelemmel a sovinizmus késői alkonyát

Bethlen István gróf cikkére,
amelyet a román-magyar közeledés
szükségességéről a Pesti Napló kará-
csenyi számába írt, Lapedatu után
most Moldovan Valer dr. a nem-
zeti parasztpárt alelnöke és volt mi-
niszter válaszol egy interjúban, mel-
lyet a Pesti Napló munkatársának
adott. Jorga is hozzászólt ugyan a
kérdéshez, de az ő véleménye spontán,
kéretlenül hangzott el és ezt azért
hangsúlyozzuk ki, mert ugylátszik,
Magyarországon elsősorban az erdélyi
román politikusok véleményére ki-
váncsiak. Ez természetes is, mert a
rég Magyarországon élt politikusok
és a mai magyar államférfiak nem-
csak egymást ismerik jobban, hanem
közelebb áll hozzájuk a nemzetkiseb-
bségi kérdés is, amely a háborúelőtti
Romániában nem volt probléma. És
talán nemcsak kezdeményezést, ha-
nem több megértést is várnak azoktól,
akik nem is olyan régen szintén ki-
sebbségi kenyéren éltek.

Moldovan nyilatkozatának vejeje
szintén az, hogy

**Magyarországnak a közvet-
len tárgyalások meginditha-
tása érdekében vagy végleg
le kellene mondania a revíziós
propagandáról, vagy leg-
alább is bizonyos időre felfüg-
geszteni ezt a politikát.**

Vagyis más szavakkal ismétli azt,
amit Lapedatu mondott, hogy előbb
meg kell teremteni a kedvező légkört
a két nemzet között. Bennünket a
nyilatkozatnak különösen az a része
érdekel, amelyben rólunk, romániai
magyar nemzetkisebbségi állampolgá-
rokról szól. Szerinte a magyarság pa-
naszai nem alapvetőek, hanem in-
kább közigazgatási zaklatások ered-
ményei, de ezeket éppen úgy érzik a

románok is, amint azt Pop parlamentí
beszéde tanúsítja.

Megállapítja, hogy

**ilyen közvetlen tárgyalások
a román és magyar kormány
között kétségtelenül kedve-
zően befolyásolnák a román-
ság és a romániai magyar
nemzetkisebbség közötti vi-
szonyt.**

Ennek lélektani magyarázata a kö-
vetkező két körülményben rejlenék:

1. A román nemzettöbbség, ha azt
látná, hogy nincsen nap-nap után re-
vizionista támadásoknak kitéve, több
megértéssel és rokonszenvvel viseltet-
nék a kisebbségi sorsban élő magya-
rok törekvései iránt.

2. A magyar nemzetkisebbség át-
érezve történelmi hivatását, hogy
közvetítsen magyarországi fajtestvé-
rei és a román nemzet között, elkerül-
ne mindennemű tulzást és a romániai
viszonyokat sötét színekben való
ecsetelését s ezzel hozzájárulna egy a
tiszáninni. mint a tisztántuli köz-
hangulat lecsendesítéséhez.

Nyilatkozata végén hozzáteszi: Es
wár' zu schön um wahr zu sein. Nem-
de? Vagyis tulságosan szép lenne,
semhogy igaz lehetne. Mi nem oszt-
zunk Moldovan Valernak ebben a
pesszimizmusában, mert

**ha eleve abba a hitbe ringat-
juk magunkat, hogy a leg-
szébb és legértékesebb kezde-
ményezés is hiábavaló, akkor
soha semmibe sem szabadna
befelfogni.**

A világot széppé, az életet értékesé
mindig inkább az idealisták tették,
mint a sötételetlők. A szerelmet erő-
szakolni nem lehet és a román-magyar
viszony tekintetében mi sem hiszük,
hogy kizárólag érzelmi alapon volna
megjavítható. Az érzelmeken túl

azonban vannak olyan parancsoló ér-
vek, melyek mindenképpen indokolttá
és kívánatossá teszik a két nemzet ba-
ráti egymás mellett való élését. Lát-
tuk, hogy Jugoszláviával a viszony
még sokkal rosszabb volt, valóságos
gyülethullámok sodorták el a jobb
belátás zsenge virágait és

**ma a viszony a két szomsz-
dos állam között nemcsak za-
vartalannak, hanem szinte
barátinak mondható. Ami ott
lehetséges volt, miért lenne
lehetetlen Romániában?**

Az egymásrautaltság itt is megvan,
legalább olyan mértékben, mint Ma-
gyarország és Jugoszlávia között. Ha
az érzelmi kitérésekben csak néhány
heti szünet állana be egy a határon
innen, mint a határon túl, úgy meglen-
ne az a kedvező légkör, mely a baráti
közeledés előfeltétele. Ezzel teljesed-
nék Moldovan első kívánsága.

Ami második kikötését vagy elvi
feltételét illeti, hogy a romániai ma-
gyar nemzetkisebbség teljesítse tör-
ténelmi hivatását és közvetítsen a ro-
mán és magyar nemzet között, ezt a
romániai magyar sajtó soha nem té-
vesztette szem elől. Nemcsak passzív
viselkedésével, hanem aktív közremü-
ködésével is a cikkek százai révén.
Hogy erre csaknem mindig gunyoló-
dó és bizalmatlankodó visszhang a
román sajtóban volt a válasz, erről
igazán nem mi tehetünk.

**A békés közhangulatra nem-
csak Magyarországon van
szükség, hanem Romániában
is, ha tényleg megegyezést
akar a két ország.**

Emek megteremtéséhez a magunk
részéről őszinte becsületet igyekezet-
tel hozzá akarunk járulni a jövőben is.
Csak egyet nem kívánjon tőlünk, hogy
a védekezés jogát román laptársaink

ami most Szovjetországban törté-
nik, az Thermidorra emlékeztet. Az orosz
Robespierre már-már nem bír a feléje
zuduló gyüleletáradattal. És egész
Oroszország zugó, forrongó, lázadó kon-
vent. De vajjon mi lesz azután, ha ez a
mozgalom esetleg elsöpri Stalint? Lehet,

hogy akkor majd Oroszországban is
megmozdulnak a néprétegek, mint bre-
tagnek, vendéek és újból megkezdődik
a polgárosodási folyamat, mint ahogy
Robespierre bukása után ismét rende-
sebb kerékvágásba fordult a történelem
(Flanour.)

Legközelebbi olcsó társasutazás BUCURESTI-be gyorsvonattal

indul február 1-én, féljón este 9 órakor, vissza Bucurestiből csütörtök este 7 órakor Kütün bórüléses Pullmann-kocsi, számozott helyek. **III. oszt. Cel 750.-, II. oszt. Cel 1150.-** — **tour-reiour.** Jelentkezések **Löbl**-könyvkereskedésben Timisoara L, Str. Alba Iulia 5, Telefoo 11-60 volt Ferdinand szállodával szemben

igaztalan támadásaival szemben eleve feladjuk. És azt sem, hogyha komoly sérelem ér, azt elhallgassuk. Hiszen amugy is szordinós hangunkat a cenzura is ellenőrzi. Ebben a tekintetben nincs baj.

A baj ott van, hogy sem Lapedita, sem Jorga, sem Moldovan nem fordul ilyen felhívással a román sajtóhoz is. Próbálják megteremteni a Treuga Deit és biztosítjuk, hogy mi nem fogjuk megszegni.

Ha így megteremtődik a megfelelő légkör és ennek hatása alatt komoly és őszinte közeledés mutatkozik a két nemzet között, úgy Moldovan is megváltoztathatja majd pesszimiztikus befejező akkordját nyilatkozatának, amely akkor nem úgy fog hangzani, hogy es wär zu schön um wahr zu sein, hanem elmondhatja velünk együtt: Es ist so schön um wahr zu werden.

Mert a megértés hangjai nem kiányzanak olyan román politikusok részéről sem, akik soha nem éltek nemzetkisebbségi sorsban és így nehezen tudják elképzelni, mi az kisebbségnek lenni? Dobrescu volt bucarestii főpolgármester éppen tegnap tartott előadást a nemzetkisebbségi kérdéssről. Abból a tényből indul ki, hogy Romániában nemrománok is énekek és felveti a kérdést:

mi történjék azokkal, akiket a körülmények kényszerítettek arra, hogy itt szülessenek, itt éljenek és itt haljanak is meg a közös hazában?

A sovinizmus korszakában — mondotta — az érzelmeik szenvedélyévé váltak, amely türelmetlen. A sovinizmus arra a veszedelemre alapítja elméletét, amelyet a nemzetkisebbségek jelentenek az országra. Csodálatos teória ez, mert hiszen az a körülmény, hogy valamikor bolgárukat írtak és gö-

rödiül beszéltek, nem volt akadályának, hogy ma tizennyolc milliós ország legyen Románia, — mondotta Dobrescu.

Ime egy politikus, aki a megértés szükségességét hangoztatja, nem azért, mert Bethlen ezt vagy azt mondta, vagy írta, hanem mélységesen emberi érzésből, az örök humanumból kifolyólag és mert megszívleli a történelem tanítását, hogy

nem a nyelv egyedül és nem a fajiság egyedül tesznek egy nemzetet naggyá, hanem mindazoknak az embereknek egy közös nagy cél szolgálataiba való állítása, akik egyazon országnak polgárai, egyazon hazának fiai.

Ez a cél az együttélés gyakorlati előnyének kihasználása és egyazon föld egyazon lakóinak békés, megértő alkalmazkodása az élet nagy követelményeire.

ügyi műveleteket hajtott végre. Szovjetországból azonban eljött, mivel többször összeütközésbe került szovjet pénzügyi vezetőivel. Az vegyének az a véleménye, hogy főleg ugyanazok a szovjet ügynökök gyilkolták meg, akik Navasinnal is véstek. A gyilkosság oka az, hogy Leage bankár többször pénzügyi támogatásban részesítette a troczkijista

A vaságyak körül támadt pereskeds

Megirtuk, hogy a Hattmann brasovi cég szabadalombitorlás miatt kártérítési pert indított a Bozsik és Fia timisoarai cég ellen, mert szerinte az általa szabadalmaztatott tervek alapján készítette el a bucarestii Casa Muncii által rendelt vaságyakat. Beavatott helyről arról értesültünk, hogy ilyen szerkezetű ágyakat már évekkel a brasovi cég által bejelentett szabadalom előtt készítették és így nem lehet szó szabadalombitorlásról, vagy pedig egy eredeti találmány jogtalan kihasználásáról. Ezt eltekintve a Bozsik cég a Casa Muncii szállított ágyakat nem a saját tervei alapján gyártotta, hanem az általa rendelkezésre bocsátott. A Bozsik cég kénytelen volt a rendelkezést úgy perfektuálni, amint azt a Casa Muncii feltételei előírták és még abban az esetben sem terhelték felelősséggel, ha tényleg a brasovi cég szabadalmát lenne szó, mert egy állami intézmény előírt tervei alapján készültek az ágyak és ezekért a tervekért, vagy azok felhasználásáért legrosszabb esetben is a Casa Muncii illetné felelősség. Hogy ilyen körülmények között a Casa Muncii tényleg követelhesse el szabadalombitorlást, azt a per lezárásáig el kell dönteni.

AZ UJ JAPAN MINISZTERELNŐ
Tegnap késő este Tikióból érkezett jelentés szerint a mikádó Hajashi vezette japán hadügyminisztert bizta meg kormányalakítással. Hajashi jelenleg hatvanegy éves, régebben Genben Japán népszövetségi megbízottja volt, 1923-ban kinevezték hadügyminiszterré, de következő évtizedben lemondott. Kormányában a hadsereg bekegyezésével Sugiyama tábornok lesz a hadügyminiszter, Katonai körök az új kormányt a hadsereg megerősítését, honvédelmi támasz alakítását, továbbá a parlament rendszer és a választói jog reformját követelik.

A LLOYD-kávéházban
minden csütörtökön és szombaton este
INGYENTOMBOLA
gyönyörű nyeregytárgyakkal

Banditák, gyilkosok és kémekek a szovjetügyész szemében a nagy per vádlottai

A moszkvai szovjetbíró befjezte a Bader és társai elleni nagy összeesküvés perben a bizonyító eljárást. Visinszkij ügyész mondta el ezután hatalmas beszédét, amelyben öt órán keresztül fejtegette a vádlottak bűnösségét és végül mind tizenhét vádlottra a halálbüntetés kimondását kérte. Az ügyész vádbeszédében megismételte a vádlottaknak azon kijelentéseit, hogy Japánban és Németországban bűntársaik vannak. A vádlottakat a japán és a német imperializmus előharcosainak nevezte és

a legenyhébb kifejezés, mellyel Visinszkij ügyész a vádlottakat illette, azt volt, hogy banditák, gyilkosoknak és kémekek nevezte őket.

Hangsúlyozta, hogy a vádlottak beismerő vallomása és mellé bizonyítja bűnösségüket és kijelentette, hogy más bizonyítékra nincsen szüksége.

Az ügyész után Kuznezov vádlott védője beszélt. Azzal igyekezett védenéért menteni, hogy annak gyenge jelleme nem volt képes a japán politikai ügynökök csábításának nyomásának ellentállani. Arnold vádlott védője azt fejtegette, hogy

Troczkij hívei halállal fenyegették meg véendő. hogyha a fölük kapott parancsokat nem teljesíti.

Arnold azonban az utolsó pillanatban mindig elvesztette bátorságát és ennek köszönheti, hogy egyetlen büntetést sem terhelte a lelkiismeretét.

Párisi lapok moszkvai jelentéseik szerint a közeljövőben már megindul a harmadik hazafurkálási per is. Ennek

három fővádlottja, Bucharin, az Izvestja volt főszerkesztője, Rikov, a népbiztosok tanácsának volt elnöke és Troczkijnak a minap letartóztatott fia lesz.

Ugyancsak mint vádlottak szerepelnek majd ebben a perben Troczkij nővére és unokahuga, akiket a szibériai Krasnojarszkban tartóztattak le.

Troczkij nővére az első perben halálra ítélt és kivégezt Kamenev, volt népbiztos felesége volt.

Emlékeztet, hogy több hét előtt Putna tábornok, aki a londoni szovjet nagykövetség katonai attaséja volt, azt a parancsot kapta, hogy haladéktalanul térjen vissza Moszkvába. Putna tábornok a parancsnak eleget tett és mielőtt orosz földre ért, azonnal letartóztatták és Moszkvában börtönbe vetették. Varsóba érkezett megbízható hírek szerint

Putna tábornokot, akit azzal vádoltak, hogy tagja volt Troczkij hívei áruoló szervezetének, a fogházban minden bírósági eljárás mellőzésével agyorítotték.

Mexikó-Cityből érkezett jelentés szerint Troczkij Leó ismét nyilatkozott az újságírók előtt. Kijelentette, hogy a moszkvai perben vele kapcsolatosan csupa nágalom és hazugság hangzott el.

Igy például egyetlen szó sem igaz abból, mintha Pjatikov Berlinből repülőgépen Norvégiába utazott volna, ahol őt felkereste.

Ez már azért sem lehetséges, mert Norvégiában Troczkij igen szigorúan őrizték és látogatói csak a norvég kormány engedélyével kereshették fel. A németekkel Troczkij soha semmiféle kapcsolatot nem tartott fenn és sem közvetlenül, sem közvetve nem tárgyalt velük. A moszkvai pernek németországi vonatkozású részei azt mutatják, hogy

Stalin ürügyet keres a Németország elleni uszító propaganda megokolására.

Az egész pert elejétől végig előre elkészítették terv szerint, sőt előre megállapították azt is, hogy a per során milyen vallomásoknak kell elhangzani. Stalin nem először kísérelte meg, hogy ilyen ocsmány játékot üzőn és azt külpolitikai céljainak szolgálatában állítsa.

Párisban néhány nap előtt tudvalevőleg a szovjet állami rendőrség titkos ügynökei meggyilkolták Navasinn Dimitrij orosz újságírót, aki Troczkij híve volt.

Ezek az ügynökök most egy második gyilkosságot követtek el és pedig Monte-Carlóban, ahol Sir Viktor Leage angol bankár az áldozatuk.

A bankárt monte-carlói szállodai szobájában holtan találták. Először a hivatalos közegeken kívül nem tudta senki, hogy gyilkosság történt, mivel Monte-Carlóban a lapoknak ilyen bűntényekről nem szabad írniok. Fellesége tegnap Párisba érkezett, ahol elmondotta, hogy férjét agyonlőtték. Leage bankár hosszabb ideig élt Oroszországban, ahol nagyobb pénz-

Olasz megszakítja Moszkvával a diplomáciai összeköttetést

Az olasz sajtó komoly formában foglalkozik azzal a lehetőséggel, hogy Olaszország megszakítja Szovjetországgal a diplomáciai összeköttetést. A francia lapok Rómából hasonló értesülést kaptak és a Matin megjegyzi, hogy az olasz kormány ezeket a sajtóhíreket nem erősítette ugyan meg, de nem is cáfolta. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy az olasz kormány a Szov-

jetországgal való diplomáciai összeköttetés megszakításának ter-
vét megvizsgálja és amennyiben ezt a lépést külpolitikai körülmények indokoltá teszik, egyetlen pillanatig sem fog habozni, hogy ezen elhatározását végrehajtsa. Valószínű azonban, hogy Olaszország egyelőre megvárja a spanyolországi események további kifejlődését.

Botrányos jelenetek a francia jegybank közgyűlésén

Párisból jelentik, hogy a francia jegybank közgyűlése igen viharos jelenetek között zajlott le. Amikor Labery elnök felolvasta az elmúlt évről szóló üzleti jelentését, a részvényesek lendő közbeszólásokkal igyekeztek megzavarni és olyan lármát csaptak, hogy az elnök szavait nem lehetett hallani. A zajos tüntetés még izgalmasabb lett, amikor Labery kijelentette, hogy nem hajlandó az ilyen eljárást bírni. A részvényesek erre kórusban kiáltották:

— Le Blum miniszterelnökkel! Le a népfelkeltő kormányral!

Labery nagy izgalom közepette fejezte be jelentésének felolvasását. Mikor azután azt mondta, hogy Franciaország gazdasági helyzete felfordul, ezt kiáltották feléje:

— Nem igaz!

Egy részvényes emelkedett azután szólásra, azonban az elnök nem adta meg neki a szót, mire a vihar fokozott mértékben tört ki. Végül is az elnök a nagy láрма miatt kénytelen volt a közgyűlést berekeszteni.

Lemondott a csehszlovák külügyminiszter egy visszautasított meghívás miatt

Krofta csehszlovák külügyminiszter lemondott és ennek érdekes háttere van. Krofta ugyanis meghívta az angol kormányt, hogy küldjön delegátust Csehszlovákiába, aki meggyőződhetik azoknak a híreknek a valótlanságáról, melyek szerint Csehszlovákia területén szovjetországi épületeket rendeztek volna be. Anglia azonban ezt a meghívást nem fogadta el és Kroftát emiatt szemrehá-

nyással illették, hogy előzetesen nem szerzett be magának információt arra vonatkozólag, vajjon a meghívás eredményes lesz-e. Ezenkívül azt is szeméremre vetik Kroftának, hogy Szovjetországgal kedvéért elhanyagolta a nagy nyugati hatalmak barátságát. Nem tartják kizártnak Prágában, hogy Krofta lemondása kormányváltást von maga után.

A magyarság sérelmei egy városi közigazgatásnál

Targumuresen a Magyar Párt ottani intézőbizottsága népes ülést tartott, amelyen megválasztották a tagozat új elnöki tanácsát. Az ülés további során Radó Sándor azokat a sérelmeket ismertette, amelyek a városi közigazgatásnál érték Targumures magyarságát. Legutóbb is huszonöt állást töltöttek be a városházán, de egyetlen kisebbségit sem alkalmaztak. Dandea ideiglenes bizottsági elnök az egyik lap hasábjain magamondotta, hogy négyszáz magyar vá-

rosi tisztviselő és alkalmazott közül már csak huszonöt van szolgálóban, a többit néhány év leforgása alatt kitétte a városházáról. Beszélt Radó Sándor azután arról, hogy a kisebbségi egyházak a várostól újból nem kaptak segílyt. Hangoztatta, hogy a város magyarságának minden alkalommal meg kell ragadnia arra, hogy a törvényben biztosított jogait követelje még akkor is, ha kéréseivel és feltevéseivel mindenkor elutasítják.

Portugália nem tűri meg területén a nemzetközi ellenőrző bizottságot

Madrid különböző külföldi követségein és konzulátusain igen sok menekült tartózkodik. Ezek a vörösök terrorja elől kerestek menedéket. A menekültek száma meghaladja a négyezret. Edwards chillei delegátus tegnap a Népszövetség ülésén szóvá-

tette a menekültek ügyét. Bejelentette, hogy azok az angol, a bolíviai, chillei, kínai, román, indiai, belga, norvég, török lengyel és amerikai követségeken tartózkodnak. Bejelentette Edwards azt is, hogy a spanyol vörös kormány nem engedi meg ezek-

Szépség Keresés Táblázatból!

Nem a akario megpróbálom egyszeri Nézzem a tükröbe, keresse ki a táblázatból azt, ami típusának megfelelő — és játszi — könyvességgel fogja meg, találja az Onnek legjobban illő pudert! Mystikum Compact pudert és Mystikum Compact or (Fard-or) amelyet a Scherk táblázat alapján haj, szem és arszin szerint választott mindig a legmegfelelőbb és sohasem feltűnő Megteremti szépségnek harmonikus kiegészítést és ami a legfontosabb: kiemeli egyéniséget. A Scherk táblázaton minden szaküzletben megkapja.

SCHERK-TÁBLAZAT		Puderszín:		házzaváló pirosító:	
Hajszín:	Szemékszín:	Arctszin:	rosas:	blonde rouge:	corail:
világoszöke	kék	sapadt	radet I	corail	corail
világoszöke	kék, barna	meglehetősen élénk	radet I	corail	corail
világoszöke	barna	barna	rosas	corail	orange
közepesen-szöke	kék, szürke	gyengéd sapadt élénk	radet I	blonde rouge	corail
közepesen-szöke	kék, szürke	élénk	rosas	corail	corail
sötét-szöke	kék, szürke	sapadt	blonde	corail	corail

Mystikum pudert
és Mystikum Compact (Fard-or)

nek a menekülteknek az elszállítását. Del Vayo, a spanyol vörös kormány külügyminisztere, kijelentette, hogy semmiféle nemzetközi megállapodás nincsen, amely menedékjogot biztosít a menekülteknek. Csak szokásjogról lehet beszélni, de ezt a spanyol köztársasági kormány magára téve nem ismeri el kötelezőnek. A Népszövetség tanácsa kimondotta, hogy elismeri a fennálló jogi helyzetet, amely nem biztosít diplomáciai követségi menedékjogot. Ettől függetlenül azonban utasítja a spanyol kormányt, hogy kezdjen a különböző követségekkal tárgyalásokat, amelyek a spanyol menekülteknek menedéket adtak. A menekülteket azután biztonságba kell helyezni és a spanyol kor-

mánynak ebben segédkezni kell. Del Vayo kijelentette, hogy kormánya a népszövetségi határozatot végre fogja hajtani. A londoni semlegességi bizottság legközelebb foglalkozik a spanyolországi külföldi önkéntesek és a spanyol határok ellenőrzésének kérdésével. Ez utóbbi ügyben a teendő intézkedéseket megnehezíti az a körülmény, hogy Portugália nem hajlandó beleegyezni abba, hogy területén nemzetközi ellenőrző bizottság működjen. A portugál kormány kijelentette, elvállalja a felelősséget arra vonatkozólag, hogy határain át sem önkénteseket, sem pedig fegyvereket nem enged át Spanyolországba.

Antonescu külügyminisztert Eden meghívta Londonba

Antonescu külügyminiszter Genfből tegnap visszaérkezett az országba. A külügyminiszter utközben az újságírók előtt kijelentette, hogy a Népszövetség tanácskozásainak eredményével melegegedetten tér vissza az országba. Öfelsége Carol királynak ma tesz jelentést. Elmondotta, hogy február nyolcadikán Ankarába utazik és onnan a török külügyminiszter társaságában Athénbe is ellátogat.

Kihangsúlyozta a Csehszlovákiával, Jugoszláviával és Lengyelországgal való jóviszony jelentőségét, egyben közölte, hogy külföldi tárgyalásai közül fontosságot tulajdonít az Edennel, Litvinovval és Delbossal folytatott megbeszéléseinek. Eden különben meghívta Londonba, ahova a koronázás után fog ellátogatni. Kielégítőnek mondotta a nyugati államokkal való gazdasági kapcsolatokat is.

Az állampolgárság megszerzését célzó látszatházasságok ellen

Több mint ötven képviselő aláírásával a kamarához törvényjavaslatot nyújtottak be az 1924. évi állampolgársági törvény több szakaszának módosítására. Eszerint a naturalizálási bizottság a naturalizálási határidő csökkentését vagy teljes elengedését is javasolja az idegen állampolgároknál, ha azok igazolják, hogy román nemzetiségű nőkkel kötötték házasságot és a házasságukból életben levő gyermek született. Ha az idegen állampolgár Romániában született és itt teljesített katonai szolgálatot, szintén csökkentik, vagy elengedhetik számára a naturalizálási időt. Ha idegen nő román férfivel köt házasságot, csak

akkor kaphat a törvényjavaslat szerinti állampolgárságot, ha férje román származású és ha a házasságból életben levő gyermek született. Minden más esetben a külföldi nő csak tíz évi várakozási idő leteltével juthat állampolgársághoz. A törvényjavaslat szerint a külföldi nő, aki házasságkötés révén jutott a román állampolgársághoz, ezt elveszti, ha elválík, vagy nem folytat házasságot férjével. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a házasságból gyermek született és az életben van. A látszatházasságokat, amelyeket csak azért kötöttek, hogy állampolgársághoz jussanak, megsemmisítik.

Hirek

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 380, egész évre 750 lei.

Nyugdíjasoknak egy hónapra 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 lei.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1000 lei.

Magyarországon:

Magánosoknak egy hónapra 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.

Nyugdíjasoknak egy hónapra 3, negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengő.

Telefon:

2-32, este 10 óra után 14-14 vagy 2-42. A Hunyadi-nyomda nyomása.

Patikák éjjeli szolgálata

JANUÁR 30-án, szombaton, a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Regele Ferdinánd-uton levő Salvator-gyógyszertár.

A II. kerületben a Maresal Joffre-uton levő Schulz-gyógyszertár.

A III. kerületben a Carol-uton levő Keller-gyógyszertár.

A IV. kerületben a Dragalina-téren levő Craciun-gyógyszertár.

Az V. kerületben a Corvin-gyógyszertár és Fratelli Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Velencei lagúnák

Timisoara határában

Boldog ember az, akinek a város belső részeiben van lakása, foglalkozása és járás-kelése. Rendes ott a járda és a kocsit is. De sok halandónak fogalma sincsen arról, hogy mi van a kültekken, azokban az új utcákban, amelyek az elmúlt esztendőben keletkeztek. A város körül egész villanegyedek keltek ki a földből, ahol egyik szép ház a másik mellé sorakozik. Azonban a baj az, hogy ezeken a helyeken a város megelégedett az utcarendezésről. Nem csináltak se járdát, se kocsit. Száraz időben ott az emberek porfelhőben közlekednek, esőben pedig bokáig sárban gázolnak. Ezek az új utcák — Goliat, Olimpia, Lidia, Cluj, Severin és számos más — a mostani hóolvadási időben hasonlóak a velencei lagúnákhoz. Csak éppen a gondolák és bárkák hiányoznak róluk, mert a víz megvan. Az olvadó havat az alul fagyott föld nem szívja be, esatorna pedig nincsen, amelyen a hó elfolyhatna. A város belső részeiben a hóolvadáskor magába fogadja és elviszi a felesleges vizet a csatorna, az új utcákban azonban nincsen csatorna. Nem elég azt mondani, hogy nincsen csatorna, de szükség van arra, hogy a városi mérnökség valamit csináljon ezekben az utcákban. Valamit, ami az utcákat járhatóvá és víztelenné teszi. Elvégre az utcákban levő házak tulajdonosai éppen úgy fizetnek adót, mint a város belső részeiben lakó boldog kártársaik.

Ányos Viola képkiallítása

a Capitol mozi emeleti terme, február hó 4-ig

Nyitva vasárnap egész nap, hétköznap délután 5-10. Belépti díj nincs

Minden áron el akarják venni a vasutigazgatóságot Timisoarától

A kerületi vasutigazgatóságnak Timisoara számára való megmentése, mint azt már jelentettük, eredményteljes volt. Azok a közbenjáró lépések, amelyeket a fővárosban Nistor Dimitrie dr. vármegyei prefektus a vasuti vezérigazgatóságnál, sőt magánál Franasovici közlekedésügyi miniszternél tett, meghozták a kellő sikert. A kerületi vasutigazgatóság továbbra is Timisoaran marad és most már csak annak az épületnek kiválasztása van hátra, amelyben az igazgatóság végleges elhelyezést nyer.

Érdekes, hogy Aradon a befejezett tények ellenére sem mondták még le arról, hogy a kerületi vasutigazgatóságot — amelyre a múlt év őszén kiállításuk volt — a maguk részére meg-

nyerhetik. Ez tükröződött vissza az aradi kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén is, ahol többen szólaltak fel annak érdekében, hogy a vasutigazgatóságnak Timisoaráról Aradra való elhelyezése érdekében minden lehető megtégyenek. Elhatározták, hogy a siker érdekében a kereskedelmi és iparkamara elnöksége a vármegyei prefektushoz, a város vezető-ségéhez és az aradmegyei parlamenti tagokhoz is fordul. Reméljük azonban, hogy tekintettel Franasovici miniszternek Nistor Dimitrie prefektus előtt tett kijelentésére és a Bánság súlyos gazdasági érdekeire, az aradi kereskedelmi és iparkamara kísérletezése ez-
túl is meddő marad.

A SZEMÉLYZETI KIMUTATÁSOKAT FELÜL KELL BÉLYEGEZNI. Az iparügyi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a személyzeti kimutatásokat, amelyeknek benyújtási határideje január 31-én lejár, felül kell bélyegezni. A kimutatásokat, függetlenül attól, hogy kérvény van hozzájuk csatolva, vagy sem, nyolc lei okmánybélyeggel és egy lei repülőbélyeggel, ezenkívül kétszer két lei okmánybélyeggel és két lei repülőbélyeggel kell ellátni. Természetesen felmerül a kérdés, mi történik azokkal a kimutatásokkal, amelyeket már bélyeg nélkül benyújtottak, mert eddig a kimutatásokat nem kellett felülbélyegezni.

Kutyákat szigorúan tilos kávéházba vagy vendéglőbe vinni. Gritta Ovidiu rendőrprefektus rendeletet adott ki, amellyel kutyáknak vendéglőbe, kávéházba, vagy más nyilvános helyiségbe való bevitelét megtiltja. A rendőrprefektus a legszigorúbban utasította közegeit, hogy a rendelet betartására ügyeljenek. Egyben felhívta a kávéházak és vendéglők, valamint a nyilvános helyiségek tulajdonosait, hogy a maguk részéről semmi körülmények között ne tűnjék a kutyáknak a helyiségbe való behozatalát. A rendőrprefektusnak ezen helyénvaló és körültekintő tapasztaleton alapuló rendeletét a közönség bizonyára örömmel üdvözli, mert a kutyáknak nyilvános helyen való megjelenése sem közegészségügyi, sem pedig kényelmi szempontokból nem kívánatos. Aki az indokolt rendeletet nem tartja be, azt megbüntetik.

Jakabffy Elemér dr. előadása. Vasárnap, január 31-én, délután öt órakor tartja a Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület legközelebbi ismeretterjesztő előadását a Magyar Ház dísztermében, amely alkalommal a bánsági magyarság illusztris vezetője, Jakabffy Elemér dr. tart előadást a száz év előtti Bánság kulturális és társadalmi életéről. Az előadásra szóló belépőjegyek árai 10 és 20 lei. A belépőjegyek áraiból származó jövedelmet az egyesület vezetősége az ifjúság részére kiírt pályázatok és versenyek győztesének jutalmazására fordítja.

A volt német gyarmatok helyzete. Berlinből jelentik, hogy Foerster admirális, a német-japán egyesület elnöke, elindult Afrikába. Utjának célja, hogy a volt német gyarmatok helyzetét tanulmányozza.

Városunkban nem kell az iskolákat bezárni. Aradon a náthajárvány egyre jobban terjed. A járvány terjedése az aradi főorvosi hivatalt arra készítette, hogy kilenc elemi iskolát bizonytalan időre bezárasson. Timisoaran Muntean Leonte dr. városi főorvos kijelentése szerint náthajárvány nincsen, mert mindössze a téli olvadási idővel járó meghűlésekről van szó. A Carmen Sylva leányliceumot a növendékek tömeges meghűlése miatt három napra bezárták ugyan, azonban az előadások hétfőn ott is megkezdődnek. Bucurestiben a náthajárvány miatt február nyolcadikáig bezárták az összes középiskolákat. Az elemi iskolák tekintetében azonban még nem történt intézkedés.

A csodalátó pásztor holnap reggel érkezik városunkba. Megirtuk, hogy Lupu Petrace, a maglaviti pásztor holnap, vasárnap meglátogatja városunkat. Lupu Petrace és kísérői vasárnap reggel hét óra huszonnóle perckor érkeznek meg és az ünnepélyes fogadtatás után körmenet élén a IV. kerületi román templom elé vonulnak. Onnan Lupu Petrace a Regele Ferdinand és Regina Maria-uton a Gyárudvarba megy és ott meglátogatja a betegeket. Dél előtt tíz órakor a II. kerületi román székesszékben istentiszteleten vesz részt, míg tizenkét órakor az Unirii-téren beszédet intéz a bivekhez. Délután két órakor a város megvendégeli a székesszék pásztorát a betegeket látogatja meg lakásukon, Lupu Petrace és kísérői hétfőn, február elsején reggel félnyolckor a IV. kerületi pályaudvarról indulnak vissza Maglavitba.

Az egészségügyi felügyelőség felhívása. A közegészségügyi miniszterium most nevezte ki a timisoarai egészségügyi felügyelőség mellett működő felhívó tanácsot. Ennek tagjai a következők: Miletic Alexandru dr., mint a közegészségügyi miniszterium delegátusa, Popovici Virgil dr. kórházi főorvos, Gabor Livius dr., az orvosszövetség delegátusa, Todan Iosif dr. kerületi orvos, Parneanu René dr. Schiller János, mint a gyógyszerészek kiküldöttei, Krayer Elemér és Blumberg Rezső, a droguista szövetség delegátusai, Razvan Ferenc, az egészségügyi segédszemélyzet delegátusa, Atanasiu Gheorghe a tanszemélyzet delegátusa.

Vissza kell adni

ugyan a könyvet, de a tudás a szórakozás, az élvezet Önökön marad.

Ezt nyújtja

a DELI HIRLAP előfizetőinek havi 25 leiert, minden másnak havi 40 leiert a

CULTURA

könyvkereskedés kölcsönkönyvtára Timisoara IV., Bv. Carol 16

Naponta lehet cserélni!

A román hírlapírók vidéki szövetségének bánsági vezetősége Rabinovici Constantin, az Unirea Románica szerkesztőjének elnöke alatt tartott ülésén foglalkozott a sajtó hivatalos szervezeteinek reorganizálásáról és az erre vonatkozó javaslat kidolgozásával Rabinovici szerkesztőt bízták meg. Elhatározták, hogy az igazságügyi miniszteriumnál közbenjárás, hogy az új büntetőtörvénykönyvnek sajtóra és a hírszolgáltatásra vonatkozó szigorú intézkedéseit megfelelő nyilatkozatokkal enyhítse.

Művészet

Tommy vonósnégyes kamarahangverseny

Hosszabb idő után ismét hallhattuk a Tommy vonósnégyest a városi zeneiskolában. Régen vártuk megjelenésüket, játékuk mint mindig, ugyan most is a legtisztább zenei örömet jelentette számunkra. Nem udvarias szöveg ez, hanem eleven tény, mely valóság, mint ahogy azt már a külső kép is megmutatta. A városi zeneiskola kamarahangversenyterme ezen alkalommal zűfolyásig megtelt a legválogottabb, legkitűnőbb közönséggel, amely mindvégig lelkes hangulatban élvezte a gyönyörű élményt és lelkes tapsokkal ünnepelte ugy Tommy Bélát, mint kitűnő művészársait, Stanciu, Goriantot és Brandeiszt. Elsőnek Mendelssohn D-dúr vonósnégyesét hallhattuk szépséges, kiegyensúlyozott előadásban, majd Grieg G-moll vonósnégyesét játszották nagyszerű lendülettel és fényvel. A szimpósium minden tételét viharos tapsokkal köszöntötte meg a közönség, amely egyszerű és meleg kamarasert felejtethetetlen emlékével távozott.

Meghívó

NAGY REGRUTA-BÁL

szombaton, január 30-án este **Költő** dzsessz és cigányzenekara, szépségverseny, székesszék és sok szép meglepetéssel a

Forgács-féle táncteremben IV., Strada Văcărescu 31 szám

Színház

Eső után köpenyeg sikere

A legkitünőbb francia vígjátékokat idézi Békeffy István rendkívül könnyed és szellemes darabja: az Eső után köpenyeg. Egy levél fordul az egész játék, amelyet a szerelmes fiatal asszony férje felöltözésében talál. Ez a levél azután a legkülönbözőbb bonyolalmakkal és mulatságos helyzeteknek lesz az előidézője. A vidám játékhoz Krasznay Krausz Mihály min-

den izzében eleven, színes kísérő zenét írt. A két férj szerepében Horváth és Lukács buzgólkodtak, remek alakításukkal mindenhumortkiaknázva. Trillap és Hegyessy bájosak voltak az asszonyok szerepében. Ifj. Szendrei egy hülye ifju szerepében ragadta, groteszk alakításával állandó kacagásra a közönséget, amely kitünően mulatót és bő tapssal hálalta meg a mulatságos estét.

Ma, szombaton két előadást tart a magyar színház. Délután öt órakor lesz az idei szezon első mozhelyi előadása, ami azt jelenti, hogy a legdrágább hely a földszinten 30 L, plusz illetékek. Tehát 35 25, 15 leírta a legjobb helyeken nézheti végig, ma délután mindenki Leon Viktor és Fall Leó örökség Elvált asszonyát. A címszerepet Trillap Ila, míg a híres Gonda szerepét Gábor Mara alakítja. De részesei lesznek a kitünő Elvált asszony nagyszerű sikerének Horváth László, Tarnay József, Kozma Hugó, ifj. Szendrey Misi, Lukács Ede, Kun Dezső, nemkülönben a kedves Varga Ilonka és Paál Magda is. — Este kilenc órakor második előadása lesz a Békeffy—Krausz rendkívül sikert aratót Eső után köpenyeg című vígjáték újodonságának, melynek főszerepei Trillap Ila, Hegyessy Magda, Berec Manci, Kemény Juci, Horváth László, ifj. Szendrey és Lukács Ede. Az Eső után köpenyeg még vasárnap este 9 órakor szerepel a színház műsorán, Rendes helyarák

* A magyar színház vasárnap három operettújodonságot játszik, Nemesak tartalmas, de rendkívül érdekes is a magyar színház vasárnapi műsora, amelyen az utóbbi hét három legnagyobb operettláger szerepel. Délután három órakor Erdélyi Mihály nagyszerű, vidám katonaperettje a Szabad a csók, melynek már eddig három telt háza volt és a közönség az előadás végén állva, percekig tüntetett a kitünő szereplők mellett. Délután hat órakor Szüle Mihály kitünő és kacagató nagy tancos operettrevüjének lesz a negyedik előadása Felhő Ervinnel a címszerepben. Míg este 9 órakor a kitünő és szellemes szórakoztató Békeffy—Krausz-újodonság az Eső után köpenyeg című vígjátékújodonság kerül színre harmadszor. A vasárnapi előadások jegyeit már hétfő reggel óta

— Református teadélután. A Református Székely-Leányzövetség január hó 31-én, vasárnap délután 5 órakor az Ifjúsági Egyesület helyiségében (Str. Timotei Cipariu 1.) műsoros teadélutánt rendez, melyre minden érdeklődőt szívesen látnak.

— Bogdargós elvesztette fürdőhely jellegét. A közegészségügyi minisztérium értesítette a vármegyei prefekturát, hogy Bogdargósról megvonta a fürdőhely jellegét. Bogdargós a Temesvári Első Takarékpénztár tulajdona és hogy mi képezi a miniszteri intézkedés hátterét, az egyelőre nem ismeretes.

— Negyvenhat vagon buza elégett. A Moldovában levő Todoreni állomáson veszedelmes tüzvész támadt. A tűz a gabonarakárakban tört ki és a lángok az állomás területén levő összes épületekre áttértek. Alig két óra alatt negyvennyolc gabonarakár, áruakár és más rakárépület odaveszett. Az állomás épületét és a vasúti csomagrakárt sikerült megmenteni. Az eddigi jelentések szerint körülbelül negyvenhat vagon buza pusztult el. A kár több millió lei. A hatóságok megindították a nyomozást a tűz okának megállapítására.

árusítja az elővételi pénztár és akik idejében nem gondoskodtak jegyekről, azok vasárnap nehezen fognak jegyhez jutni.

* Kerekes Mária dr. a Terézkerületi Színház frappáns újodonsága a Tisztességes asszony című finom vígjátékújodonsággal következik. Ennek a két újodonságnak egyellen előadása a jövő hét elején lesz. Mindkettő Horváth László rendezésében és Bálint Anna, Lázár Hilda, Paál Magda, Kozma János, Tarnay, ifj. Szendrei, Olasz, Lukács, Kun és Horváth (rendező) felléptével kerül bemutatásra.

* Marika hadnagya lesz a magyar színház legközelebbi operettbemutatója. Ezt a nagy slagert olyan tökéletes és frappáns előadásban fogja bemutatni a timisoreai magyar társulat, amelyre az utóbbi tíz évben nem volt példa. A zongorateremben Csányi karnagy napok óta szorgalmasan tanítja a kitünő zene és énekszámokat. Olasz mester tervezi a szenzációs kiállítás díszleteit. Inke és Kozma direktorok különös figyelemmel és alaposággal szcenirozzák a rendkívül sikerűnek ígérkező újodonságot, amelynek jövő hétfői bemutatója, eseménye lesz a timisoreai színháznak.

A magyar színház heti műsora:

Szombaton délután 5 órakor: Elvált asszony. Fall Leó operettje. Mozi-helyarákkal. Legdrágább hely 30 lei.

Szombaton este 9 órakor: Eső után köpenyeg. Operettújodonság. II-szor.

Vasárnap délután 3 órakor: Szabad a csók. Vígjátékújodonság. IV-szer

Vasárnap délután 6 órakor: Egy boldog százát csinál. Nagy tancosoperett. IV-szer Felhő Ervin fellépte.

Vasárnap este 9 órakor: Eső után köpenyeg.

Jegyek az összes előadásokra, hétfőn d. e. 10 óráig válthatók a színház elővételi pénztáránál.

— Evangélikus nőegylet közgyűlése. Az evangélikus nőegylet február 2-án, kedden délután öt órakor tartja az évi rendes közgyűlést az evangélikus egyház tanácstermében. A közgyűlés napirendjén az évi jelentés és a múlt évi szárazadatok szerepelnek. Az elnökség kéri a tagok teljes megjelenését.

— Nagyszerűen sikerült társasutazás. Hétfőn este Bucurestibe indult társasutazás résztvevői nagyszerű hangulatban, kényelmesen, jól fűtött kocsiban, minden utifáradalom nélkül érkeztek meg Bucurestibe. Vissza tegnap pénteken reggel érkeztek, ugyanilyen rendben és minden zavar nélkül. Valószínűnek tartjuk, hogy ezek az utazások állandósulni fognak, mert a nagyközönség kényelmét és anyagi megtakarítását szolgálják. Örömmel köszöntjük ez akcióit, mint minden olyan megnyilvánulást, mely a nagyközönség érdekeit tartja szem előtt.

— Lord Cecil visszavonul a politikától. Londoni jelentés szerint Lord Cecil elhatározta, hogy képviselői mandátumáról lemond és visszavonul a politikai élettől.

TÖBB MILLIÓ ELADOTT ÜVEG bizonyítja nagyszerű hatását. Használja e?

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY
MEGBÍZHATÓ MÁRKA

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁR-
BAN ÉS DROGERIAKÉ

Ma már meg sem számlálhatók azok a személyek, akik naponta Urodonalt szednek. Viszont azoknak az orvosok sikere, akik rendelik, állandó tartós. Használata után a közönséges, kellemes, jókedvűek vagyunk fiatalabbnak érezük magunkat. Megszabadulunk azokról az inkomfortoktól, amelyek kellemetlen teszik életünket. Megállapított tény, hogy az Urodonal — elvált leg számos más gyógyszerrel szemben — amelyek csak szervezet egyes részeire hatnak — tökéletesen kiválasztja és eltávolítja a húgysavat, a húgysav sót, a húgysav sókat és baktériumcsírát. Megszabadítja a májat a vérellátástól, ismét visszaállítja a vese átürítő képességét, szabályozza a vérkeringést, helyrehozza az egészséges által létrejött kopások szervezeten, megóvja az egészséget.

— A csütörtöki szünet a középiskolákban. A közoktatásiügyi miniszter — mint arról már beszámoltunk — elhatározta, hogy a hét minden csütörtökén a középiskolákban szünet lesz, amely napon a középiskolák magasabb osztályainak fiúövendékei előzetes katonai kiképzésben részesülnek, az alsóbb osztályosok pedig cserkészgyakorlatokat végeznek. A helyi tanügyi vezérfelügyelősen nyert értesülés szerint ennek a rendeletnek a kiadására még nem került a sor, hanem az még csak tanácskozás tárgyát képezi. Valószínű azonban, hogy a rendeletet már február elején elkészítik és az nyomban életbe is lép. A csütörtöki szünet a tanügyi vezérfelügyelősen vonatkozik majd a leányközépiskolák övendékeire is, akik ezen a napon rendszeres cserkész kiképzésben részesülnek.

— Elhunyt százados Dragomirescu Ilie, az I. Carol király tábori tüzérezred kapitánya az állami kórházban meghalt. Holttestét a II. kerületi Zürich-utca 2. szám alatti lakásán ravatalozták fel, ahonnan ma délután kísérik ki a katonai temetőbe és ott örök nyugalomra helyezik.

— A Magyar Párt ronati tagozata vasárnap, január 31-én délután négy órakor az Illés-féle vendéglőben választmányi ülést tart.

— Két vidéki körorvos lakást kap. A vármegye ideiglenes bizottsága ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a buzási és ciacovai körorvosoknak természetbeni lakást bocsát a rendelkezésükre. A bizottság ugyanis kívánatosnak tartja, hogy a körorvosok a két községben létező új kórházak közelében lakjanak. A megye ideiglenes bizottsága Ramneantu Patrichie elnökelete alatt bizottságot küldött ki, amely a helyszínen tanulmányozza a kérdést, hogy a két körorvos számára új házat kell-e építeni, vagy pedig akad bérbevétele alkalmas épület.

* Budapestre érkezve a Keleti pályaudvarral szemben a Park Nagyszállóban megtalálja a kényelmét. Leszállított árák. Előfizetőinek 20 százalék engedmény.

— A Kadima-Hadassah-bál vasárnap, január 31-én este lesz a volt Ferdinánd nagytermében és olyan nagyarányú sikerrel fog megvalósulni, amire alig volt példa a táncmulatságok történetében. A Kadima nagytermét erre az alkalomra teljesen festették és a rendezőség dekoráció is olyat akar nyújtani, hogy minden emlékeztessé tegye az estélyt a múlt megjelentek. Amit eleganciában és díszletben, fényben és hangulatban nyújtani lehet, megkapják a meghívottak a rendezőség ezuttal is közli, hogy a naptárc pontosan tíz órakor kezdődik, a meghívottak pontos megjelenést kér. Az est esztereljesítménye egy eddig még ismeretlen álló meglepetés, ami a szerencsés előjelének tekinthető.

— Beleszédült a kutba. A Caransebes melletti Verendin községben Eneleko síf hatvanhat éves gazdálkodó az utóbbi évek óta mélykútból vizet akart meténi. Közben beszédült és a kutba zuhogó vizet észrevette, hogy az öreg gazdálkodó szerencsétlenül járt, de mire segítségére siettek, már halott volt.

Sport

ÉRTEKES GYŐZELEM

Az oradeai CAO és Crisana turaesport Rotterdamban értékes győzelmet aratott. Az oradeai vegyes csapat a nagytékerőt képviselő rotterdami válogatotttal 5:2 arányban legyőzte.

A LABDARUGÓ VILÁGBAJNOKSÁG ELŐKÉSZÍTÉSE

A görög futballszövetség legutóbbi ülésén elhatározta, hogy benevezi a görög válogatott csapatot a párisi 1938-as labdarugó világbajnokság tornájára. A görög válogatott csapat megfelelő előkészítésére már kidolgozták a programot.

MAGYAR ATLETA

AZ AMERIKAI VERSENYEKE

Szabó Miklós, a kitünő magyar zéptávfutó, Newyorkban megkezdte előkészületeit az amerikai fedett pályás versenyekre. A változott klíma erősen zökkentette a kitünő atlétát a forró, most azonban fokozott szorgalommal igyekszik a szokatlan körülményeket kiküszöbölni és bizakodva készül a versenyére, amelyen a legjobb amerikai futókkal áll starthoz.

KÖZGAZDASÁG

Ismét kitör a harc a vadul comercial körül

utóbbi időben ismét előtérbe kerül a kereskedők által régóta kívánt „vadul comercial” megszavazása. Ez a törvény az évek óta ugyanazon üzleti körökben működő kereskedők érdekében kívül a háztulajdonosok érdekeit is szolgálja. Ebben az ügyben a Penescu-Kertsch, a fővárosi kereskedelmi és iparkamara elnöke, megjelent Pop Valer kereskedelmi és iparügyi miniszternél, aki ezt tette, hogy a törvényjavaslatát a jelenlegi ülészakban letárgyalja. Ugy tudják, hogy a törvényjavaslatot, amelyet az elmúlt évben a szenátusban és onnan nyomban a kamarához, hogy még februárban törvényerőre emelhes-

sek. A törvényjavaslaton azonban Pop Valer miniszter több módosítást kíván eszközölni.

Arra a hírre, hogy a vadul comercial rövidesen parlamenti viták tárgyát képezheti, a törvényjavaslat körül ismét kitört a harc. A kereskedőtársadalom kívánja a vadul comercial bevezetését, míg egyes személyiségek, akik a gazdasági életben nagy szerepet játszanak, valamint a háztulajdonosok nagyrésze is, ellenzik azt. Hivatkoznak arra, hogy a törvényjavaslat korlátozza a tulajdonjogot és nem számol a kereslet és kínálat szabad versenyével. A törvényjavaslat ellenzői ilyen értelemben emlékiratot terjesztettek a különböző miniszteriumok elé.

A periratok egyes bélyegilletékeit felemlik. Fővárosi jelentés szerint az igazságügyminiszterium a bélyegilletvény egyes rendelkezéseinek módosítására tett indítványt a pénzügyminiszteriumnak. Az indítvány szerint a perek megindítása alkalmával benyújtott iratok bélyegilletéket, huszonhét leiről harminc leire emelnék fel. A periratok proporcionális bélyegilletékeit szintén emelni kívánják. A pénzügyminiszterium az indítványt elfogadta és Djuvara igazságügyminiszter az erre vonatkozó törvényjavaslatot még a jelenlegi parlamenti ülészakban a parlament elé terjesztte.

A budapesti nemzetközi vásár előkészületei. Az április 30-án megnyíló budapesti vásáron a magyar ipari és kereskedelmi miniszterium olyan kisipari csoport felállítását tervezi, amelyben a villamoság felhasználásának népszerűsítése érdekében különböző műhelyekben a kisiparban használható villamos gépek üzemben lesznek láthatók. A bemutatott mintaműhelyekben készülő tárgyakat a helyszínen fogják árusítani. A budapesti nemzetközi vásárra az idén is egész Európából nagyarányú utazási kedvezményeket lehet majd igénybevenni. Az utazási kedvezményeket biztosító vásárigazolvány most van összeállítás alatt és előreláthatólag már a jövő hónapban szétosztásra kerül a vásár külföldi képviselői által.

A szabadforgalmi devizák piacán a következő árfolyamok voltak: német márka 37.10—37.30, drachma 0.85—0.87, cseh korona 4.45—4.50, olasz líra 6.20—6.50.

Csökken a buzapiac forgalma. A bányászati gabonapiacra a buza iránzata lanya és az üzleti forgalom is csökkent. A piaci árak a következők: buza 78 kilós 440, buza 79—80 kilós 445, tengeri 240—

Tehetetlenül...

gyámoltalanul, árván állt az ősember a természet vad erői között, tudása kevés volt és ha betegség tiszokt vetett testébe, jajgató fohással fordult Varázst-Istenéhez, hogy vegye le róla a sújtó kezét — mert egyebet nem tudott.

Ma már az orvosi tudomány fejlettsége és gyógykincstárunk szaporodása megoldotta azt, hogy az emberiségnek nem kell többé úgy szenvednie, ha betegség éri. Most legújabbban is gyógykincstárunkat és a szenvedő emberiséget a világhírű amerikai „GASTRO-D”-vel újabb nyereség érte, mert régi krónikus gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségeknél rendkívüli eredményeket mutatott fel. Kísérletek által be lett bizonyítva, hogy a bécsi klinikán, mint a belföldi kórházakban, hogy a „GASTRO-D” olyan elemeket tartalmaz melyek szervezetünk fiziológiai folyamataira nagy befolyással vannak.

„Gastro D.” kapható az ország összes gyógyszerártaiban és drogériáiban, vagy postán megrendelhető 130.— lej utánvét mellett Császár E., gyógyszerártaiban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

245, zab 290, takarmányárpa 320, tavaszi árpa 350, korpa 270, muharmag 400, napraforgómag 450, tökmag 700, cirokmag 230, kismalmi liszt a 30—70-es beosztásból 760, nagymalmi liszt 780 lej százkilónként. A lucernamag 32 és a lóheremag 25 lej kilónként.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Szombat, január 30.

Apollo-mozi: A cirksuz.

Capitol-mozi: A fehér ördög.

Tivoli-mozi: Örvény.

gy történt...

Wickes János történelmi apoetsocozata

(Copyright by Ed. PEN and Déli Hírlap 1936/37.)

AZ „ARANY INTERNACIONALE.”

A nehézipar viselt dolgairól sokat írtak és írnak. Főleg a nyugati sajtó foglalkozik sokat közzétett eme jellegzetes rákfenejével. Ismerjük a Schmeidler-Schneider-Creuzott-dinasztiák történetét, tudjuk miként tértek át a tulpacifista szervezetről a fegyverek gyártására, mert ez jövevényebbnek bizonyult. Sokat olvastunk néhány Zaharoffról, a világpolgárról és vele kapcsolatban betekintést nyerhetünk az angol Wickesnek kulisszái mögé.

Tudjuk azt, hogy már a háboru előtt nagyhatásúként számított a fegyveriparosok kasztja, mely képviselőket, szenátorokat küldött a parlamentekbe és onnan irányította a hadiszerrendelések, hadikiadások megszavazását. Különböző nemzeti és nemzetközi alakulatok jöttek létre, melyek tünét volna az ipar barkeiben — béke idején. Azonban ezeket az iparmagnásokat a kitoró világháboru olyan szoros érdekközösségben találta, melyet egykönnyen nem lehetett szétszakítani.

A marnei csata után, a német flotta vereségének idejében, a központi hatalmak azonnal az ántant gazdasági blokádja alá kerültek és ha ez a blokád olyan szigorú lett volna, mint azt híresztelték, akkor Németország már az első hónapban kénytelen lett volna feladni a háborut. A barrikád túloldalán élő nehéziparosok jövőtől azonban minden ányzó szükségletét fedezni tudta. Mindjárt megmondtuk, hogyan.

Más helyen már foglalkoztunk a blokád szép álmokban tündöklő illúziójával, ezuttal részletesebben tárgyalhatjuk a történeteket. Nem töltjük az időt sokat idézett statisztikai adatok halmozásával, melyekből kitérünk az, hogy Hollandia és a skandináv államok behozatala, illetve Németország felé irányuló kivitele egyes cikkekben — olaj, gyapot,

aluminium, kémiai cikkek stb. — megtízszereződött a háboru éveiben. Sokkal meggyőzőbb adatok állanak rendelkezésünkre, amelyek világosan bizonyítják, hogy a háboru alatt, hallgatlagos beleegyezéssel, nyílt kereskedelem folyt a hadviselő országok között, egyes esetekben közvetlenül is.

A német vezérkarnak aluminiumra volt szüksége, mert ebből készültek a Zeppelin- és repülőgépalvázak. Szénben sem nagyon bővelkedtek és a robbanóanyagok gyártásához szükséges szerek is kifogytak már az első időkben. Cyanamidban 1914-ben 3644 tonnát importált Svédország. Ez a mennyiség 1915-ben 19.302 tonnára emelkedett! Kruppékat nyíltan vádolták azzal, hogy a háboru kitorése után közvetítők útján eladtak egy kézi-gránát-típust az angoloknak. A német Thyssen-gyár pedig a francia gyalogságnak szállított bajonetteket, olcsóbban mint — saját hadseregének. A német acélkészítmények és motorkarburátorok nagy keresletnek örvendtek az ántant államokban. Így azután eredeti Krupp-szabadalmu karburátorokkal ellátott repülőgépek bombázták a német városokat. Krupp-féle gyutaecsal voltak el látva azok a gránátok, amelyek a német állásokat pusztították.

A Dardanelláknál harcoló angol katona valódi Wickes-gépfegyver golyója által esett el, a Verdun alatt rohamra induló német gyalogos hullája pedig porosz márkájú drótsóvényen akadt fel, amelyet a „Magdeburger Draht und Kabelwerke” szállított két hónappal előbb Svájcban keresztül. A londoni Wickerseknél a háboru egész tartama alatt 1914 augusztusában otthagadt német mérnökök dolgoztak, akiket annakelőtte a jénei Zeiss-gyár küldött Angliába. Így tehát azokat az optikai készítményeket, amelyeket az angol flotta Falkland mellett használt, német mérnökök, német módszerek szerint készítették. (Fenti adatok ellenőrizhetők: O. L. Russbüldt: A fegyveripar véres internacionáléja c. művéből.)

Évekkel ezelőtt nyomtatásban is megjelent, hogy: „Svájc különlegesen berendezett gyárakat tartott üzembn, amelyekben a hadviselő országokból érkezett árukról tüntették el az eredetüket, gombokból érkezett árukról tüntették el az eredetüket jelző nyomokat.” (Arthur Satornus: A nehézipar

A közvélemény számára persze hoztak néhány szemfényvesztő ítéletet, hogy ezáltal az átlagpolgárok érzelmeit megnyugtassák. Így pld. Franciaországban egy Menton nevű illatszerekkereskedőt majdnem halálra ítélték azért, mert egy svájci cég közvetítésével a Johann Maria Farinacégnak bizonyos esszenciákat szállított. Kivételes kegyelemből csak öt évi börtönrre ítélték és 20.000 frankot fizettettek vele. Mindent azért, mert parfümöt szállított a németeknek, amivel igazán mindent lehetett csinálni, csak háborut folytatni nem.

Most pedig idézzük egyikét a legmeggyőzőbb erejű bizonyítékoknak:

„Ha a thionvillei (Briey) völgycsatornát nem ürítettük volna ki mindjárt a háboru első napjaiban, úgy Németország arra a 7—8 millió tonna vasércre lett volna utalva, amelyhez határain belül hozzájuthatott. Ilyenképpen a központi hatalmak még 6 hónapos háborut sem bírtak volna ki.” (Weiss bányadirektor memoranduma 1926 május 26-án a francia hadsereg nehézipari delegációjához.)

Ezzel szemben azonban mi történt? Az említett vasvidékek már 1924 augusztus 4-én német megszállás alá kerültek és ezáltal a központi hatalmak ugyszólván kimeríthetetlen vasérc-forrásokot kaptak a kezükbe, a megmunkáláshoz szükséges magas kemencékkel, öntőműhelyekkel, gyártólepekkel együtt. Az 1919 január 25-én, szombaton kelt francia hivatalos közlöny szerint Barthe képviselő interpellációjában két kérdést intézett a kormányhoz:

1. Miért adták át, ugyszólván puskalövés nélkül, a briey-i medencét a németeknek?
2. A háboru alatt egyetlen offenzívát indítottak a bányavidék visszafoglalására és nem is bombázták a gyárakat. Miért?

Erre hivatalos választ ugyan nem kapott, de azóta magánutazások révén magyarázatot kaptunk a „briey-i rejtélyre.” Az említett vidéket alig 15 kilométernyi távolság választotta el a német harcmezőtől. Amikor azonban a csapatparancsnokok saját kezdeményezésükre támadást indítottak, vagy repülőflottát vezényeltek a gyárak fölé, hangos dorgatórium érkezett felelőre és minden támadást letiltott.

